

Östhammars kommun
osthammardirekt@osthammar.se
joel.axberg@osthammar.se

2023-11-09

1 (7)

Dnr-2022:8799

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av det specialpedagogiska arbetet för att stödja lärare inom garantin för tidiga stödinsatser vid Olandsskolan i Östhammars kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Olandsskolan avseende kvaliteten inom det specialpedagogiska arbetet för att stödja lärare inom garantin för tidiga stödinsatser. Granskningen genomfördes under vårterminen 2023.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 24 maj, dnr 2022:8799.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Olandsskolan senast den 2023-11-08 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Östhammars kommun har inkommit med en sådan redovisning den 3 november 2023.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Förberedelser för samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Genomförande av samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Rektorn har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen.

Bakgrund

Förberedelser för samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Bedömningen var att rektorn behövde

- ta fram rutiner för de samråd som ska ske inom garantin.

Av huvudmannens redovisning framgår att de på skolan har tagit fram rutiner med tydliga ansvarsområden för vem som bokar in samråd, hur de ska förberedas, genomföras och följas upp. Rutinerna har introducerats för samtlig personal i åk F-3. Skolan har även behandlat begreppen *indikera* och *befara* utifrån elevexempel.

Verksamhetens kvalitet har utvecklats genom att det har blivit tydligare vad som förväntas av vem samt att närheten mellan personal med specialpedagogisk kompetens och lärare har ökat. Personalen har blivit mer förtrogen med begrepp som ingår i garantin och har en ökad samsyn kring dem. Skolan fortsätter att arbeta med garantin och målsättningen är att fler elever får en god grund i att läsa, skriva och räkna. Vidare planeras utvärdering av de nya dokumenten och rutinerna.

Genomförande av samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

Bedömningen var att rektorn behövde

- säkerställa att särskild bedömning vid indikation samt planering och uppföljning av stödinsatser sker i samråd med personal med specialpedagogisk kompetens.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har tagit fram och en rutin kring förberedelse, genomförande och uppföljning av samrådsarbetet. I rutinen finns tydliga ansvarsområden för vem som bokar in samråd, hur de ska förberedas, genomföras och följas upp för respektive årskurs. Av rutinen framgår att speciallärare/specialpedagog deltar på samråden och är ansvariga för att driva arbetet med garantin.

Detta har lett till en tydlighet i vad som förväntas av vem och att närheten mellan specialpedagogisk kompetens och läraren har ökat. Personalen har blivit mer förtrogen med garantins begrepp och fått en ökad samsyn kring dem. Skolan har även utökat speciallärarstödet i förskoleklass samt utökat med en förstelärare på lågstadiet. Skolan fortsätter att implementera garantin och målsättningen på sikt är att fler elever kan få en god grund i att läsa, skriva och räkna och att särskilt stöd kan sättas in tidigare.

- säkerställa att samrådsarbetet inom matematik och svenska som andraspråk blir likvärdigt med samrådsarbetet i svenska.

Av huvudmannens redovisning framgår att skolans arbete med garantin omfattar ämnena svenska, svenska som andraspråk och matematik. Dessa ämnen ingår i samråden, där tiden mellan ämnena fördelas jämnt och insatserna fördelas efter behov. Detta ger enligt huvudmannens redovisning större vikt åt ämnena matematik och svenska som andraspråk än tidigare. Huvudmannen ser att arbetet med garantin nu genomförs så som garantin är utformad.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Roger Thuring.

I handläggningen av ärendet har även Sylvia Lindqvist, föredragande utredare, medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Garanti för tidiga stödinsatser \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/om-skolinspektionen/om-utredningarna/garanti-for-tidiga-stodinsatser).

Bilaga 2: Författningsstöd

Förberedelser och genomförande av samråd inom garantin för tidiga stödinsatser

I skollagen finns bestämmelser om en garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet. Garantin består av flera led för att säkerställa att elever i behov av stödinsatser får rätt stöd i rätt tid. Enligt skollagen ska ansvarig förskollärare eller lärare i förskoleklassen, årskurs 1 och 3 i grundskolan under vissa förutsättningar genomföra en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling. Den särskilda bedömningen ska göras om det, utifrån obligatoriska kartläggnings- och bedömningsmaterial, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper i svenska, svenska som andraspråk eller matematik som gäller för aktuell skolform.¹

Om det efter en sådan särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie verksamheten eller göras en anmälan om eventuellt behov av särskilt stöd till rektorn enligt 7 §.²

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts. Resultatet av uppföljningen ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs.³

Skollagen definierar tre situationer inom garantin för tidiga stödinsatser, där ansvarig förskollärare eller lärare som huvudregel ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens. Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid den särskilda bedömningen av en elevs eventuella behov av extra anpassningar och särskilt stöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik samt vid planering av

¹ 3 kap. 4 § 1 st. skollagen (2010:800).

² 3 kap. 4 § 2 st. skollagen.

³ 3 kap. 4 b § skollagen.

sådana extra anpassningar så att rätt stödinsatser utformas för eleven. Den ansvariga förskolläraren eller läraren ska också vid uppföljningen av det stöd som getts samråda med personal med specialpedagogisk kompetens.⁴

Av förarbetena framgår att syftet med garantin för tidiga stödinsatser inte bara är att de elever som är i behov av stödinsatser ska få sådana insatser tidigt. Avsikten är också att det ska säkerställas att dessa insatser är utformade utifrån elevens behov. Specialpedagogisk kompetens kan enligt förarbetena bidra till att stödinsatserna utformas på ett ändamålsenligt sätt och även bidra i utvärderingen av insatserna.⁵

Vidare anges i förarbetena att personal med specialpedagogisk kompetens ska vara ett stöd för ansvarig förskollärare eller lärare, bland annat vid bedömningen av behovet av stödinsatser hos de elever som befinner sig i gränslandet mellan dem som inte bedöms ha något sådant behov och elever där förutsättningarna för extra anpassningar eller anmälan till rektorn enligt 7 § redan är uppfyllda. På vilket sätt samrådet ska genomföras måste avgöras från fall till fall. Även i fråga om planering måste det sätt på vilket samrådet ska genomföras avgöras från fall till fall.⁶

I läroplanen anges att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov.⁷ Vidare anges att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, och samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.⁸

⁴ 3 kap. 4 a § skollagen.

⁵ Regeringens proposition 2017/18:195. *Läsa, skriva räkna – en garanti för tidiga stödinsatser*, s. 51 f.

⁶ Prop. 2017/18:195 s. 86.

⁷ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 22), 1. Skolans värdegrund och uppdrag, avsnitt En likvärdig utbildning.

⁸ Lgr 22, avsnitt 2.2 Kunskaper.

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt hjälp de behöver. Rektorn har vidare ett särskilt ansvar för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra för att utveckla utbildningen.⁹

⁹ Lgr 22, avsnitt 2.8 Rektorns ansvar.